

Klimatske promjene, kemijska onečišćenja, mikroplastika, otpad, buka i invazivne vrste neki su od pritisaka na Jadran koje znanstvenici IRB-a istražuju u sklopu međunarodnog projekta MIRAMAR na zapadnoj obali Istre.

U priopćenju Instituta Ruđer Bošković navodi se da u projektu sudjeluju znanstvenici iz šest mediteranskih zemalja, a cilj je utvrditi kako se različiti ljudski i klimatski utjecaji preklapaju te što njihov zbroj znači za morska staništa i organizme koji u njima žive. Cilj je razviti znanstveno utemeljene mjere zaštite i obnove prilagođene stvarnom stanju pojedinog područja.

„Svjesni smo da čovjek na različite načine djeluje na morske ekosustave i da je to djelovanje često štetno. Međutim, klimatske promjene, buka, svjetlosno onečišćenje, kemijska onečišćivala, invazivne vrste i morski otpad ne djeluju pojedinačno. Morski organizmi izloženi su većem broju pritisaka istodobno, a njihov zajednički učinak moramo bolje razumjeti“, objašnjava suradnica na projektu Mia Knjaz, iz Centra za istraživanje mora Instituta Ruđer Bošković.

Mjerenja na terenu i analiza uzoraka

U sklopu projekta, znanstvenici mjere parametre od temperature, saliniteta i pH-vrijednosti mora. Istražuju mikroplastiku u morskoj vodi, sedimentu i na plažama, prate biljne i životinjske vrste, osobito pojavu invazivnih vrsta, te bilježe razine podvodne buke, svjetlosno onečišćenje i prisutnosti kemijskih onečišćivala.

Povezivanjem tih podataka pokušat će utvrditi koji se pritisci pojavljuju zajedno, koliko su snažni i kako njihov zbroj utječe na pojedina staništa.

Biolozi, kemičari, ronioci i drugi stručnjaci istraživačkim brodom odlaze na odabrane lokacije, uzimaju uzorke morske vode i sedimenta te bilježe organizme koji ondje žive. Povratkom na kopno, uzorci se obrađuju u laboratoriju. Ovisno o vrsti uzorka i mjerenja, do prvih rezultata može proći nekoliko dana ili tjedana.

"Terenski rad samo je prvi korak. Nakon njega slijede sati rada u laboratoriju, analiza rezultata, rad na računalu i mnogo mozganja. Tek povezivanjem svih podataka možemo razumjeti što se u moru doista događa“, navodi Knjaz.

Obnova morskih cvjetnica kao jedno od rješenja

Cilj projekta MIRAMAR nije samo utvrditi probleme u morskom okolišu, već razviti i primijeniti rješenja koja se temelje na prirodnim procesima. Jedna od takvih mjera je obnova livada morskih cvjetnica, koje mogu pridonijeti stabilizacijiorskog dna, ublažavanju djelovanja valova, povećanju bioraznolikosti i pohrani ugljika.

“Zato obnova morskih cvjetnica ne rješava samo jedan problem. Ona može vratiti izgubljeno stanište autohtonih vrsta, povećati bioraznolikost, stabilizirati morsko dno i pridonijeti ublažavanju klimatskih promjena. Takva mjera koristi i prirodi i ljudima, a prirodno se uklapa u ekosustav“, istaknula je Knjaz.

MIRAMAR okuplja osam partnera iz šest mediteranskih zemalja. Projekt koordinira Sveučilište u

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Utorak, 18 Kolovoz 2026 07:18

Objavljeno: Utorak, 18 Kolovoz 2026 07:18

Sieni, odnosno njegov tim Plastic Busters, a uz Institut Ruđer Bošković u projektu sudjeluju Mediterranean Information Office for Environment, Culture and Sustainable Development iz Grčke, Španjolsko nacionalno istraživačko vijeće, odnosno Španjolski institut za oceanografiju, Helenski centar za istraživanje mora, Zoološka postaja Anton Dohrn iz Italije, Ministarstvo turizma i okoliša Albanije te Korzikanski ured za okoliš iz Francuske.

Istraživanja se provode na devet područja Sredozemlja, uključujući zapadnu obalu Istre. Projekt je započeo u travnju 2025. i traje do kraja 2027. godine. (Hina)

